

رساله کتاب خوب

(چگونه داستان را بشناسیم؛ چگونه بنویسیم)

مصطفی محمدی

www.ketab.ir

بهار ۱۴۰۰

کتابخانه ملی و اسناد ایران

سرشناسه	:	محمدی، مصطفی، ۱۳۵۱ -
عنوان و نام پدیدآور	:	رساله کتاب خوب (چگونه داستان را بشناسیم؛ چگونه بنویسیم) // مصطفی محمدی.
مشخصات نشر	:	تهران: اساطیر پارسی، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	:	۱۲۰ ص؛ ۵/۱۴ × ۵/۲۱ س.م.
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۷۵۶۰-۱۳-۸
وضعیت فهرست نویسی	:	فیبا
عنوان دیگر	:	چگونه داستان را بشناسیم؛ چگونه بنویسیم.
موضوع	:	داستان نویسی
موضوع	:	Fiction -- Authorship
موضوع	:	داستان -- هسته های داستانی، پی رنگ ها، و غیره
موضوع	:	Fiction -- Stories, plots, etc
رده بندی کنگره	:	۳۵۵PN
رده بندی دیویی	:	۸۰۸/۳
شماره کتابشناسی ملی	:	۷۶۰۵۹۳۸
وضعیت رکورد	:	فیبا

تهران: ۸۸۸۹۹۶۸۰ - ۰۹۱۲۱۹۶۰۲۱۴ - ۰۹۱۲۴۳۹۲۷۹۲

تهران- خیابان ولی عصر (عج)- بالاتر از زرتشت

کوچه نوربخش- پلاک ۴۰- نشر چاپار

رساله کتاب خوب (چگونه داستان را بشناسیم؛ چگونه بنویسیم)

صفحه آرا: مصطفی آهنگر

طراح جلد: سرور محمدی

ناظر فنی چاپ: محمد محمدی

چاپ اول ۱۴۰۰

شمارگان ۱۰۰۰ نسخه

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۷۵۶۰-۱۳-۸ ISBN: 978-600-7560-13-8

حق هرگونه چاپ و انتشار محفوظ است.

قیمت: ۳۵۰۰۰ تومان

فهرست مندرجات

۱۰	پیش درآمد
۱۱	ویژگی های یک نویسنده خوب
۱۳	داستان
۱۵	مقاله
۱۶	گزارش
۱۷	خاطره
۱۸	سفرنامه
۱۸	تعریف قصه داستان
۱۹	قالب های نزدیک به داستان و مقایسه داستان و فیلم نامه
۲۰	تفاوت داستان و نمایش نامه
۲۱	دانای کل
۲۱	وجه اشتراک داستان و نمایش
۲۱	ارجحیت داستان نسبت به نمایش
۲۲	نقاط ضعف سینما
۲۳	ادبیات داستانی و فیلم نامه ای
۲۳	برتری های داستان
۲۴	مراحل اولیه داستان نویسی
۲۵	پی رنگ
۲۵	تعریف داستان از زبان ارسطو
۲۶	موضوعات داستان
۲۶	عمق
۲۷	چگونه قصه داستان به یک پی رنگ خوب تبدیل می شود؟
۲۷	مقدمه
۲۸	نظر لئونارد بی شاپ درباره شروع داستان
۲۹	بحران
۲۹	لحظات بحرانی

تنه	۳۰
موضوع	۳۰
مضمون	۳۰
قالب‌های ادبی	۳۰
هم‌ذات‌پنداری	۳۰
واقعیت بیرونی	۳۱
چهار عامل آفرینش اثر هنری	۳۲
طرح داستان	۳۳
خصوصیت‌های پی‌رنگ	۳۳
خصوصیت دیگر پی‌رنگ	۳۴
پی‌رنگ باز	۳۴
پی‌رنگ بسته	۳۵
ارگالیک بودن پی‌رنگ	۳۵
روابط میان پی‌رنگ و شخصیت	۳۵
شخصیت‌محور	۳۶
حادثه‌محور	۳۶
پی‌رنگ‌های فرعی	۳۷
تفاوت پی‌رنگ و طرح	۳۷
داستان از چه شروع می‌شود؟	۳۷
رابطه شخصیت با واقعیت و بحث	۳۷
تصادف	۳۸
بخشی راجع به معجزه	۳۸
شعار و خصوصیت آن	۳۸
کشمکش	۳۹
کشمکش انسان و خود (خوف و رجاء)	۳۹
کشمکش انسان با جامعه	۳۹
عوامل ایجاد کشمکش	۴۰
تقسیم‌بندی کشمکش	۴۱

۴۱	انواع کشمکش
۴۲	وحدت عمل
۴۲	وحدت تأثیر
۴۳	طرح خطی
۴۳	خصوصیات تضاد
۴۴	انسان در داستان
۴۵	خوش بختی چیست؟
۴۶	روان‌شناسی شخصیت
۴۷	گاهی هدف شباهت شخصیت‌هاست
۴۷	نقش پیش‌داستان درونی در تعریف شخصیت
۴۸	انواع شخصیت‌های داستانی
۴۹	شیوه‌های شخصیت‌پردازی
۵۰	طرز رفتار شخصیت
۵۰	تحقیق درباره شخصیت
۵۱	تقسیم‌بندی شخصیت‌ها
۵۱	مفهوم شخصیت بزرگ در داستان چیست؟
۵۲	انتظار
۵۲	هدف از طرح پرسش چیست؟
۵۳	بطن چیست؟
۵۳	انواع بطن
۵۴	انواع پس‌زمینه
۵۵	تفاوت تاریخ با رمان
۵۶	مراحل خلق شخصیت
۵۷	تپ
۵۸	خصلت‌های متناقض‌نما چیست؟
۵۸	چه موقع شخصیت چندبعدی و متناقض‌نما می‌شود؟
۵۹	تعمیق شخصیت
۶۱	ریزپردازی‌های شخصیت

پیش درآمد

اگر بخواهیم جهان‌مان نمایشی و تصویری از جهان واقع باشد، باید عدالتی که بر آفرینش حاکم است، بر جهان ما هم حاکم باشد. و در توانایی هیچ ابراز و حرفه‌ای چنین کارایی و هنری نیست که بتواند جهان ما را به نمایش بگذارد؛ چرا که در میان همه هنرها و چه بسا مخلوقات ثانوی، هیچ آفریده‌ای به اندازه «داستان» در خدمت بشر نبوده و نیست. داستان چنان قدرتی دارد که حتی خداوند نیز با آن با بندگان خود در کتب آسمانی سخن گفته.

داستان‌نویسی تخیلی و حتی توهمی، داستانش پوچ و تلخ نیست؛ حتی در نهایت شکست و تلخی، امید و آرزویی در آن دیده می‌شود؛ زیرا همه چیز را در این دنیا نمی‌بیند.

باید در داستان به شخصیت‌های مان فرصت دهم تا بتوانند مراحل رشد را طی کنند؛ همین طور که خدا با ما همین گونه رفتار می‌کند. خدا هزاران بار ما را به چیزی یکسان مبتلا می‌کند، اما پاسخ این ابتلا همیشه یک جور نیست. خداوند بارها انسان را مبتلا می‌کند تا شاید در ابتلا بعدی عوض شود. این نگاه محبت‌آمیز و رحمانی خداست. اما در داستان، زمان، به ما اجازه نمی‌دهد. ما در داستان فقط عادلیم و آن رحمت را نسبت به خالق خود در داستان نداریم. در عالم واقع انسان‌ها را نمی‌شود با یک بار امتحان محک زد.

با این پیش درآمد و در این رساله، کوشیده شده ویژگی‌های یک کتاب خوب، در کنار گفتارهایی درباره داستان‌نویسی و برجستگی‌های یک نویسنده، به میان گذاشته شود.

باشد تا رهنمون پیدایش آثار و کتاب‌های ناب گردد.